

1912 márczius hó 30-án kiadtam

DEBRECZEN

A DEBRECENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben:	Előfizetési ár vidékre:
Egész évre . . . 12.- kor.	Egész vre . . . 18.- kor.
Félévre . . . . . 6.- kor.	Félévre . . . . . 9.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.	Egyes szám ára 6 fillér.

Felelős szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.
Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kiadóhivatal,
Darabos-utca 7. szám alatt.
:: Telefon 412. szám. ::

Vizi utak és öntözőcsatornák.

Debrecen, március 29.

Chorin Ferenc közelebb «Közgazdasági egyetem» címmel arról cikkeztet, hogy Magyarországon több közgazdasági akadémiára, de mindenestre egy ilyen szerű egyetemre is lenne szükség.

Mi debreceniek örömmel üdvözljük az eszmét, hisszük, hogy majd meg is valósul, sőt reméljük, hogy egy ilyen főiskolát is kapunk a már megvalósulás stádiumába lépett tudomány egyetem melé. Remélhetjük ezt annál inkább mert a 45 év óta fennálló s mindig jóhírnévnek örvendett Gazdasági Intézetünk kibővítése által ezt könnyen meg lehetne valósítani.

Örömmel üdvözljük a Chorin Ferenc által felvetett eszmét főként azért, mert bár Magyarország természetesen agrrikultur állam volna, mégis oly siralmas állapotban van itt a földművelés ügye, hogy ez egyenesen szegénylét. Legégbeküldött pedig az árvaságunk és elhagyatottságunk itt a Nagy-Alföldön.

Gazdálkodásunk még mindig primitív, de nem is lehet más, mert vízi utak és öntözőcsatornák hiányában csak tengünk-lengünk. — Földkulturánkat ezek nemléteben nem fejleszthetjük.

Ma már ott tartunk, hogy évről-évre nem félünk, de rettegnünk kell a szárazságtól, a gazdaságot, tönkretévő aszálytól. A víz tavasznyúltaival leszalad a földünk, a talaj kiszárad, aztán várjuk, egyre várjuk és mindig csak várjuk az esőt, egész nyáron át. Mi meríteni egyébként nem tudunk, csak a fellegekből. A

fellegek azonban nyáron rendszeren csak kacérkodnak velünk.

Az elmúlt év nyarán is: július, aug. szept. és szeptember hónapokban olyan nagy volt a szárazság, hogy a vad madár mértföldekre szállhatott, míg szomját egy csepp vízzel olthatta. Emiatt tengeri-, répa-, lucerna-, széna-, és burgonyatermésben kat. holdankint 30—40 koronára lehet becsülni a kárt. Ha ehhez vesszük, hogy 1905-ben és 1906-ban szintén ilyen nagy szárazság volt, úgy csak e 3 évben egyedül a debreceni határban öt millió koronára tehető az aszály-okozta kár.

A gazdaságok így, kicsik úgy, mint nagyok, fenntartó gyökereiket nem a földbe, hanem a bankokba bocsátják. Ideig óráig ezek rögzítik s aztán majd verik a földhöz a gazdát. No szépen el is szaporodtak ezek az intézetek. Ezeknek kedvez az aszály.

Óreg gazdák azt mondják, hogy ezeknek a sűrű egymásutánban bekövetkező, ugyszólván rendszeres szárazságoknak a vizek rendszeresen lecsapódása az oka, emiatt nincs kellő mennyiségű párolgás s nincs eső. Akár így van, akár nem, de mégis eszembe jut a nagy Széchenyi István gróf egy megörökített mondása, amit egy Tiszaszabályozó közgyűlésen ekként foglalt szavakba: «A falajokról elvont vizeket majd mesterséges uton fogják vízi utak és öntöző csatornák által kipótolni».

Tudjuk, hogy ezek a vízi utak és öntözőcsatornák még mindig csak papíron vannak meg — nálunk. Nem így a külföldön. Nézzünk szét Európa bármely országában. Az államok mindenütt sokkal nagyobb gondot fordítanak a termőföld kímésének kiaknázására. Felmentem egyelőre rövid példaként az amerikai «Dry Farming» rendszerű gazdálkodást, — amelylyel viz

rávezetése nélkül is nedvesen lehet tartani a földet. Csak ezzel legalább egyharmad termékkel többet kaphatnánk öntöző csatornák nélkül és száraz esztendőkből. Hát még okszerű csatornázással.

A mi nagy Hortobágyunk is évtizedek óta szomjazza a vizet, málta a nagy Tisza hűtlenül elhagyta. Itt fizetné még csak ki magát valamiféle rendszerű, de okos öntözés.

Ebből még a gazdák privát hasznára is ezetó hasznosítás aztán esetleg fejlődhetné ki ezen a nag pusztán, de akkorkor is úgy, hogy a legelők fellendítése és minél több takarmány ternelese lenne a főcél.

Ezelett már 40 évvel Franciaországnak 1500 mértföld hosszú víziút csatornahálózata volt, a meg az ipart, kereskedelmet, gazdálkodást, kértészetet, halgazdaságot óriásilag fellendítette.

Itt nálunk síhs más kibontakozás és pedig mint ahogy az angol kifejezi: «help your self». Társadalmi uton és társasági alapon kell megoldani a gordiusi csont, ha már az állam a földre fektett.

Szerény nézetem szerint társaságoknak kellene alakulniok a víziutak és öntözőcsatornák kiépítésére épügy, mint ahogy társaságok alakultak a folyók szabályozására. Azok aztán helyrehozták, amit ezek elrontottak. Egy érdekeltiség például megcsinálhatná a Szamos, Berettyó, Körös és Tisza összeköttetését, másik létesítene egyéb hálózatot. Tervezetet és költségvetést minél előbb szeretnénk látni. De még jobban a kész csatornákat. A földbirtokosok sokkal inkább megfizetnék erre a holdankénti hozzájárulást, mint a mostani ármentesítő költségeket.

A vízi művek kivételére pedig akár nemzetközi pályázatot is lehetne, sőt kellene hirdetni és

ELŐSZÓR.

Irtá: Korvin Ottó.

Az egészséges nőket én nem szeretem: — Én nem tudom, miért, de a beteg arcú, halvány nőket, azokat megszeretném mind csókolni, és megszeretném mind ölelni, talán azért, mert én is sápadt vagyok és talán azért, mert az én arcomra rá van írva az Élet. Talán azért, mert jól esik látnom másnak a fájdalmát, — azt hiszem ilyenkor az anyémek elülnek, csendes sarokban ülő gyermekek lesznek; betegek, akiknek nem kell más gyerek é isapda és játék s kakor azon gondolkodom, hogy jó volna tudni, miért sápadt meg fáradt az a másik, és hogy jó volna, de jó volna megvizsgálni szépen őket.

Hideg volt és az ablakokra jégvirágokat tűzött a tél. Olyan csokrok voltak, amilyeneket ünnepelt színésznők se kapnak, kicsik, fehérek, de mindig újak, amilyeneket az utcai lányoknak vesz az ember, ha nagyon sok bort ivott, hogy feledjen. A villamoson ültem és kinéztem az ablakon az utcára, amely nagy fehér világosságban uszott az új hótól és én beletemetkeztem ebbe a nagy fehérségbe, amelyben oly szép és tiszta és napsütéses volt a világ.

Sokáig ültem benne, mert messziről jöttem vagy messzire mentem és köröttem cserélődtek az emberek, ismeretlenek mentek és ismeretlenek jöttek, de a jövő ismeretlenek újak voltak. Megnéztem őket, kutattam: az arcukat és imádkoztam, hogy ők is négyezzenek engem. De nem néztek meg, hanem: leültek mellettem, vagy velem szemben és kinéztek a télbe.

Már beletörődtem abba is, hogy nem fognak megnézni, mikor mégis csak nézésre ébredtem, nehéz álmoványásból valami megcsendült bennem és lehunytam a szememet.

Amikor felébredtem, akkor egy lányt láttam velem szemben ülni és valahol messze a lány mögött egy régi kép villant föl, egy régi, régi emlék arról a lányról, aki rám nézett és arról a lurci, aki én voltam:

Egy régi, régi, régi emlék... Szép volt a világ, mert fiatalok voltunk nagyon: gyerekek, akik már nem játszanak, mert megsejtették az életet és komolyan, szépen és igazán tudnak látni, mert irég nem csalódtak.

Elmának, hívták és énneken minden este imádkozás után el kellett rondanom a nevét, a mikor összeakadtunk, én: gyenge, nagynézésű gyerek, akinek soha-soha nem volt barátja, mert fiús játékokban nem tudott résztvenni és a lányokat nagyon gyűlölte, csendesen megmúzódó sápadt fiu voltam, a térdeimen könyv és a fejem kezeimben, a fejem nem mozdult meg és a könyvben sose lapoztam, csak néztem: a képet vagy a betűt ahol felnyit és bedugtam fülemet, ha játszó gyerekek távoli lármája jött. Elma: kis tíz éves lány volt, nagyon hosszú fekete hajjal, a hajába bele szerettem nyulni, csomózni, bontani és néha befedni vele a fejemet, a szemei még bizonytalanok voltak és a karjai vékonyak — amikor összetalálkoztunk má ketten, akkor behunytuk a szemünket és mikor először kezét fogtuk, akkor nagy erők gyűltek bennünk.

Akkor volt, mikor mellénk költöztek a nagy, zajos pesti házba és aztán nagyon sok időig, ha

nem voltunk iskolában, mindig együtt voltunk. A könyvek lapjait együtt néztük és ha besötétedett, a hideg téiben együtt ültünk a kályha ajtaja előtt én néha mesét mondtam neki: magamtól kitaláltam, de sokkal szebb volt, ha a kályhába belesívtott a szél, akkor megfogtuk egymás kezét és úgy hallgattuk a szél neséjét. És sirunk, ha átjött értem a cseléd, hogy hazavigyem. És, amikor lefeküdtem és imádkoztam, azt mondtam: amen és még azt: Elma.

S most a téli utcákon járó villarason erre kellett gondolnom és arra, hogy egy január estén, mikor átrentem hozzá, sirva találtam. Ekkor már két éve volt, hogy összejöttünk és én egy héttel előbb tettem tizenhárom éves. Azért most is olyan voltam, mint régen, csak megnyultam, meghalványultam, talán mert sejteti kezdtem, hogy mi minden van az életben.

Úgy éreztem, mintha valaki a torkomra tette volna a kezét, mikor sirni láttam és nem tudtam megkérdezni, hogy miért sir. Nagy erőket éreztem gyűlni bennem és azt is éreztem, hogy a vérem mind a szivemre szalad. Sokáig állhatunk így, mert kopogatk értem, hogy eljött értem a francia kisasszony. És ekkor történt először, hogy azt mondtam, hogy nem megyek órára. És ekkor történt először, hogy nem is mentem.

És ekkor Elma csendes lett és a sirása a mellében volt már. Azt mondta:

— Menj át, miért nem: mégy?
— És én visszakérdeztem:
— Miért sirtál?

De nem akarta megmondani. Még seha sem tette, hogy ne felelt volna nekem. És én újra

pedig valamennyi nagyobb külföldi lapban, az erikákat sem véve ki.

A vízi utak építéséről és ahsznáról részletesebben közelebb mondani véleményemet.

Polonyi Andor.

A rezolúciós politika bukása.

Khuen, Lukács Bécsben.

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök ma délután tíz órakor járult a felség elé kihallgatásra. A miniszterelnöknek sok a mandanivalója s javaslata is volt a válság megoldására, a felségre bizván, hogy a megoldás munkájával kit kíván megbízni. Lukács László pénzügyminiszter meghívást még nem kapott. A miniszterelnök meghallgatása után dönt a felség, hogy kívánatos-e Lukács László, esetleg más politikusi meghallgatása.

Ez a híradásunk a miniszterelnök környezetéből. E tudósítással szembeszegeznek más értesülést. Bécsben úgy tudják, hogy a korona döntése kész s meglepetések van szánva. Tudnak arról, hogy négy nap előtt Brionból a trónörökös utján a válság megoldásának minden részletét felülről megoldás-tervezetet tettetett a felség asztalára. Még pedig olyan ígérettel, hogy a megoldás módjához már hozzájárulását kínálta a munkapárt többsége s a többi ellenzéki pártok nagyrésze is. Új választás elkerülésével magából a képviselőház jelenlegi tagjaiból szervezhetőnek — a memorandum szerint — olyan többség, amely garantálhatná a véderőnek és a választójognak együttes és gyors letárgyalását.

Az események gyorsan fejlődnek. Nem sokára tudni fogjuk, hogy e hírekből mennyi a tény és mennyi a mese?

Khuen kihallgatása.

Bécs, március 29.

Khuen gróf miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter a Magyar Házban szálltak meg reggel nyolc órakor keltek s félkilenc órakor már együtt voltak a miniszterelnök dolgozószobájában. Néhány perc múltán érkezett a külén udvari futár, aki kézbesítette a meghívót

kérdeztem, hogy miért sirt, de ő nem felelt és egész este nem beszéltünk, csak mikor el akart menni, pedig én már nem kérdeztem.

— Nézd, én eddig eltitkoltam, de most már nem bírom, én holnap elutazom a mamával és a szobalány azt mondta, hogy ide soha nem jöhettek vissza.

Megint az az érzésem volt, hogy valami fojt, de a vérem most az agyamra szaladt és a szemem is előmlött ezzel a vérrrel. Nem értettem, hogy mit mondott, csak csengett bennem: ide soha nem jöhettek vissza és kicsi gyerekektestem nem bírta ezt el: lerogyott a földre és meg szerettem volna halni.

Akkor éreztem, hogy hozzámjón lassan, fel-emeli földről a fejemet, két átlátszó kezébe veszi és szemem távoli tűzben égnek. És akkor a tizenkésztendő lány minden asszonyiságával megcsókolta az ajkával az ajkamat.

Hazavittek és aznap nem kaptam vacsorát, mert nem akartam franciául tanulni.

És mikor lefeküdtem — emlékszem — nem imádkoztam, de mégis elmondtam:

— Elma.

És nem sirtam.

Másnap, mikor az iskolába mentem, az ajtjuk be volt zárva és a lakásuk olyan volt, mint egy temető. És én, könyvvel a kezemben, — tegész délelőtt az utcákat jártam és otthon megkérdezték, hogy nincs-e lázam, mert tüzel a szemem és fehér a homlokom.

Lázam volt, mert nem tudtam sírni.

Ez jutott eszembe. Oda értem, ahol le kellett szállnom, még egyszer ráakartam nézni a szembeülő leányra, az már nem volt ott, — leszálltam és a továbbmenő villamos után úgy néztem, mintha a mulatmat vinné.

Hazamentem és otthon sirtam.

Khuen grófnak audienciára, délelőtt tíz órára. A miniszterelnök és a pénzügyminiszter folytatták a tanácskozást s tanácskozásuk összefüggéssel azzal az új kibontakozási tervvel, a melyet Khuen gróf őfelsége elé kíván terjeszteni.

Fél tíz óra után a Magyar Ház elé rohogott a 263-as számú kétfogatú s a miniszterelnök újságírók soraifa közt szállt a kocsiba.

Mikor a kocsis lépcsőjére hágott, egy újságíró e kérdést intézte a miniszterelnökhöz:

— Kegyelmes uram! Bejelenté végleges lemondását?

A miniszterelnök kedélyesen mosolyogva szólt:

— Talán, még nem.

A bécsi lapok mai száma konstatálja, hogy Khuen gróf új kibontakozási tervet hozott magával.

Bécs, március 29.

Ő felsége gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt felőrs kihallgatáson fogadta. A kihallgatás után gróf Khuen visszatért a Magyar Házba, ahol Lukács László pénzügyminiszterrel tanácskozott. Az audienciáról visszajövet a miniszterelnök intézkedett, hogy a kabinet összes tagjai még a mai nap folyamán Bécsbe érkezzenek. Ma este Bécsben a kormány tagjai gróf Khuen elnökletével miniszteri tanácskozásra fognak összeülni. Illetékes helyről közlik, hogy a kormány komoly elhatározások előtt áll.

Bécs, március 29.

Khuen kihallgatása nagy meglepetéssel végződött. Mindenki úgy számított, hogy az audiencia legalább egy óra hosszaiig tart és Lukács László el is távozott a Magyar Házból, hogy néhány magánlátogatást tegyen. Alig múlt el azonban fél tizenegyre, Khuen már is visszaérkezett a Magyar Házba: Kereste Lukács Lászlót és mikor nem találta, azonnal telefonáltott több helyre, végül megtalálták Lukácsot, autóbólt küldtek érte és Lukács tizenegyre órára már a Magyar Házban volt.

Az újságírók kérdéseket intéztek a miniszterelnökhöz, azonban a miniszterelnök nem nyilatkozott, hanem a fentebb közölt felhivatalos kommunikációt adatta ki.

Ez a jelentés még nagyobb meglepetést kelte az itteni politikai körökben. A jelentés utolsó mondatát arra magyarázzák, hogy vagy házfelosztás, vagy pedig még ennél is komolyabb dolgok fognak történni.

Khuen azonnal telefonáltott Budapestre és a minisztereket Bécsbe hívatta.

Debrecen közgyűlése.

— Második nap. —

Tegnap délután folytatta a törvényhatóság a napi rend tárgyalását. A közgyűlés jó beleműlt az esti órákba, de nem ért véget, mert a tárgysorozatok jórésze még a szombaton folytatandó gyűlésre maradt.

Nagy viták voltak tegnap is. Sok beszéd hangzott el egy-két ügy mellett és ellene. A legtöbbszór keresztül ment azonban a tanács javaslata.

A kocsiutató ügyében a város átengedi a 100 holdnyi területet a vasútforgalmának 10 ezer korona évi bérért. Elhatározta a közgyűlés a rendőrségi palota építését, ellenben a nagyvárad Vasúttársaságnak a szilágysági vasutvonal kiépítésére nem adták meg az újabban kért 50 ezer koronát. Igen nagy vitát kellett a szabályozási terv felfüggesztésének kérdése.

A közgyűlés a terv végrehajtását felfüggesztette.

A közgyűlésről részlets tudósításunk a következő:

A közgyűlést 3 óra után nyitotta meg Domahidy Elemér főispán. Az első tárgy a miniszteriumban fekvő városi ügyek elintézésének megsürgetését kérő bizottság jelentése volt. A tanács javaslata a közgyűlés a belügyminiszteri államtitkárnak és a küldöttség tagjainak köszönetet szavaz.

A közgyűlés tudomásul vette a 17 millió és 1 millió koronás kölcsönöknek elszámolásáról szóló jelentést; valamint a tanács azon jelentését, hogy az újabb nagykölcson felvételére

vonatkozó javaslatát a májusi közgyűlésen előterjesztheti.

Megint csatornaggy.

Tudomásul vették még azt, hogy az Andaházy Szilágyi intézet sestakeri telkét csatornázzák. A költséget a nagykölcson terhére veszik.

A tanács javaslatot tett a kertváros csatornázására. A költségek 30 ezer 500 koronát tesznek ki, — de ennek amortizációja megtérül.

Herczgh János felhívja a közgyűlés figyelmét arra, hogy ha a kertváros csatornázzák, lassák el a csatornával a Patay-telepet is.

Dr Révi Nándor ellenzi azt, hogy a város magánvállalatok számára létesítsen közműveket. Előbb a város egész területén kell megépíteni a csatornát. Budapestben úgy van, hogy a parcellázó társaság végzi a közművek létesítését. Szabályrendeletet kíván így értelemben.

Aczel Géza kijelenti, hogy a kertváros megteríti a beruházási költségek amortizációját. Senki se lehet kívánni, hogy a költségeket készpénzben fizesse meg. A csatornájárlékból kitélik az amortizáció költsége. A belügyminiszteriumban lántézés előtt levő burkolási szabályrendelet is úgy intézkedik a magánvállalatokról, hogy a telektulajdonosoknak homlokzatuk arányában kell fedezni a burkolás költségét. Ha a Homok- vagy Csapókert kérni fogja a csatornázást, a város ha csak teheti, kiépíti azt. E két kertben nagyobb nehézségbe ütközik a csatornázás, mert más vízreteghez tartoznak. A tervet mindenestre megcsinálja a város és ha az amortizáció költségét fedezik — el is készítik, de kijelenti, hogy sem a kertvárosnak, sem a tisztviselőtelepnek semmi fele kedvezményt nem adott a tanács.

Freund Jenő dr rámutat arra, hogy milyen alapos hozzáértéssel rendelkeznek azok, akik a nyilvánosság előtt izgatnak, hangulatot keltenek olyan kérdésekben, amikhez nem értenek.

Révi Nándor elismeri, hogy tévedett, indítványát visszavonja.

A közgyűlés megszavazta ezután a csatornázás költségét.

Névszerinti szavazás.

Névszerinti szavazással döntöttek ezután a Gombos-féle Csapó-utca 91. számú, Csonka József és neje féle Vendég-utca 73. sz. ház megvele felett.

A szegényügyi bizottságba megüresedett három helyre megválasztották dr Moskovics Jenőt, Tatay Ferencet és Kánya Lajost.

Nincs pénz.

Majd a Debrecen—nagyvárad vasutnak, — mely a szilágysági vonalat akarja kiépíteni, kérelmét tárgyalták. A város már 150 ezer koronát szavazott a közgyűlés. A társaság még 50 ezer koronát kért. A tanács nem javasolja a kérelem teljesítését.

Poroszlay László amellet szól, hogy e vasut létesítése fontos érdeke Debrecennek s ezért kéri az 50 ezer koronát megszavazni. Megjegyzi, hogy a társaságtól tudja, hogy ha a város nem szavazná is meg az összeget, kiépíti a vonalat.

Fráter Imre dr bizonyos kikötésekkel megszavazta volna a multkor a 200 ezer koronát, de most elégségesnek tartja az 150 ezer koronát is. Nem javasolja a kérelem teljesítését. Mint-hogy Poroszlay László indítványát visszavonta, a közgyűlés egyhangúan elfogadja a tanács javaslatát.

A városszabályozás.

Ezután Tóth Emil dr referálta a városszabályozási terv és a kertsek szabályozásának ügyét.

A tanács azt indítványozta, hogy a javaslatot adja ki a közgyűlés a szabályozási terv végrehajtásával megbízott bizottságnak, továbbá bizza meg a közgyűlés a tanácsot a kertsek szabályozására vonatkozó szabályrendelet alkotásával, amelynek alapelve legyen, hogy a szabályozási költséget a kertsek összes tulajdonosai együttesen viseljék.

Jánosi Zoltán a háztelkkel való spekulációt teszi szóvá. Meg kell védekezni ezen üzleti manővertől a várost. Előadja, hogy a vég nélküli házvételk csödbe kergeti a várost. Nem ért egyet a vézmadarakkal, kik azt kiáltozzák, hogy tőkre megy a város. Nem az egyetnem és

csatornázás teszi tönkre a várost, hanem ezek a házvételiek. A belső övezetben 340 házat kell megvenni. Ennek értéke csakégy 15 millió korona. A szabályozási terv végrehajtása legalább 20 millióba kerül. Ennek a nemzedéknek ezt a terhet nem lehet a vállára tenni. Ugyis el van terelve. Elejét kell venni a város veszedelmének egy elvi határozattal. Arra jöttünk rá, hogy a legszükségesebb telkek kisajátításán kívül, a szabályozási terv függesztessék fel. Mikor ennek híre ment, már is mutatkozott eredmény, mert a város bérére való spekuláció alább hagyott. Ha például a város kitüzi egy utcának a kibővítését, és azt sürgősen keresztül viszi, — ennek van értelme. Tartalmas beszéddel mutatta ki ezután hogy szabályrendeletet kell kidolgozni a kerteségek szabályozására nézve. Majd szólt a telkek értékelkedési szabályzat alapján fizetett illetékekről. Végül azt az indítványt teszi, hogy a tanács javaslata a kerteségek szabályozásának alapelveit hagyja ki a közgyűlés.

Patay József a kerteségek érdekében szólalt fel.

Révi Nándor a szabályozás jelenlegi végrehajtását bírálja. Megjegyzi, hogy a Piac-utca 20 év óta egy állapotban van.

A Piac-utca, melyek utcáit kell kiszélesíteni, hogy ott a kereskedelem fejlődhessen. Az a nézete, hogy a bevárost szabályozzák először. A kerteségeknek nincs szükségük még a szabályozásra. Csatlakozik ahhoz az indítványhoz, amit Jánosi kifejtett.

Kánya Lajos a kerteségek viszonyát fejtegette a várossal szemben. Méltánytalannak tartaná, hogy a szabályozást a kerteségek lakosainak terhére tolnák.

Balkányi Miklós dr nem hive annak, hogy a szabályozási terv felfüggesztessék. Nem lehet a nagy nehezen teremtett helyzetet felborítani. Semmi szükségét nem látja annak, hogy a belterületen egyszerre oldják meg a város szabályozását.

Szentesi János szót tesz, hogy a Varga-utca nösszevissza épünek háza.

Freund Jenő a tanács javaslata mellett szólalt fel, mert abba irányt a terv keresztül vitelére.

Publig Ernő előadja, hogy az utcaszabályozás nem jövedelmező dolog, csak szép. Minden éven be kellene bizonyos összeget a költségvetésbe állítani s a mérnöki hivatal készítsen el évenként egy kis tervet a szabályozásról.

Magoss György a városszabályozás a közérdekből állapított meg, de nem kötelező. Az véleménye, hogy a szabályozás egyes részei csak 200 év múlva hajthatók végre. Nem látja szükségét a terv felfüggesztésének. Bábéli zavarok következzenek be, — mert a várost összevissza építik. A tanácsit javaslat elfogadását kéri.

Suhajda Béla felszólalása után Jánosi Zoltán a zárszó jogával élt s röviden összegezte az elhangzottakra való megjegyzéseit. Ismételtén kijelenti, hogy csak arról van itt szó, — hogy a szabályozási tervet, ki vévén a legszükségesebb eseteket, felfüggeszsek.

A közgyűlés ezután szavazással döntött a kérdésben és 43 szóval ellenében Jánosi Zoltán indítványát fogadta el.

Telek ügyek.

Varga Elemér dr a Lovász János és Kölcsey Sándor dr ajánlatát terjesztette elő a Piac-utca 83—85. számú telk között a Vörösmartintulcára terv vett utcanyitásra vonatkozólag. — A tanács tárgyait a felkér s a jog- és pénzügyi bizottság a tanácsal egyetértőleg azt javasolja, hogy a város vegye meg a Vörösmartintulcra 6. számú házat 100 ezer koronáért, vegye ki az értékelkedési illetékeket az érdekelt haztulajdonosokra. Ha ez az összeg nem lenne ki 60 ezer koronát, akkor azt az ajánlattevők kötelesek kiegszítani, úgy, hogy ez az utcanyitás 40 ezer koronánál több nem kerülhet a városnak. A közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát.

A közgyűlés elhatározta, hogy Tihanyi József Miklós-utca 23. számú házat 130 ezer koronáért meg veszi.

Schäffer Dávid Hüvelyes-utca 11. sz. házat kisajátítás útján szerzi meg.

A kocsitároló.

A vasutforgalmi részvénytársaság ajánlatot tett, hogy kocsitárolót létesít, szükséges e célra

a kishegyesi uton 100 holdnyi terület, melynek átelegését kéri.

A közlekedési bizottság javasolja a terület megadását 10 ezer korona évi bérért. A jog- és pénzügyi bizottság 15 ezer koronában kéri a terv megállapítani. A tanács 10 ezer koronáért javasolja a terület átengedését.

Révi Nándor kifogásolja, hogy a bizottság több tag érdekelt fel a vasutforgalmi társaság kezeésében lévő vasutak igazgatóságában.

Kovács József polgarmester kijelenti, hogy ő a város részéről mint kiküldött igazgatósági elnök érdekelt fel a vasutaknál, de semmi féle anyagi érdek nélkül.

Magoss György a törvény és a szabályrendeletre hivatkozással kimutatja, hogy semmi akadály nincs annak, hogy itt a bizottság tagjai ezen ügy tárgyalásánál ne vehessenek részt.

Domahidy Elemér főispán kijelentette, hogy nem ellenőrizheti a bizottság tagjainak érdekeltségét.

Révi Nándor többször hangoztatott kívánságát adja elő, hogy a kérdés kapcsoltságát össze a kisállomás kihelyezésével. — Indítványt tesz, hogy a tanács úgy kösse meg a szerződést, hogy az átengedett területen sem rendező sem teherpályaudvart ne létesíthessen a társaság.

Fráter Imre dr a főmérnöktől kér felvilágosítást, hogy nem volna-e alkalmas egy magasabban fekvő trüüt. Nem e fog akadályt okozni e terület átengedése a vízvezeték és csatornázásnak.

Kovács József dr a kocsitárolót fontosnak tartja s azért kívánja, hogy a város engedje át a kért területet. Részletesen indokolja, hogy mily nagy előnyök származnak a kocsitároló idehelyezéséből.

Aczél Géza főmérnök: A kocsitároló létesítését a forgalom folytonos növekedése teszi szükségessé. A tárolóval 3—400 ember kap munkát. Ez Debrecen gazdasági életére jelentőséggel bír. A város nem a szívéből ad területet.

Szentkirályi Tivadar a tároló ügyét a kereskedelmi és ipari érdekből fogja fel és annak létesítését óhajtja.

Burger Péter dr tervbe vett területet szükségesnek tartja más célra. Vigyük a tárolót a pályagra. Ha oly fontos a tároló a vasutforgalminak, akkor mindegy, hol kap területet.

Jánosi Zoltán az a kérelmet intézi a közgyűléshez, hogy emelkedjenek arra a magaslatra, melyen tegnap voltak. Debrecen akkor volt az ország első városa, amidőn iparos és kereskedő város volt. Midőn állattenyésztéssel kezdett foglalkozni, elmaradt. Jól felfogott közérdekből meg szavazza a tanács javaslatát.

Ferenczy Gyula kéri, hogy vegyék be a javaslatba, hogy rendezőpályaudvar az átengedett területen nem létesíthető.

Kovács József amellett van, hogy a területet vasutas célra engedik át, tehát az ellen nem kell megszorítást tenni.

A közgyűlés ezután névszerinti szavazással döntötte el az ügyet s 52 szóval 28 ellenében felvetette Révi azon indítványát, hogy az ügy vétessék le a napirendről. Ezután névszerint a tanács javaslata került szavazásra és 46 szótöbbséggel elfogadták azt 29 szavazat ellenében.

Az új kórház és a rendőrségi palota.

Az új kórház elhelyezésének ügye került ezután tárgyalásra. Mint már ismertettük az új kórház az egyetemi épületek között létesülne se célra 30 holdnyi területet javasol a tanács megszavazni.

A régi kórház területét annak idején parcellázni fogják. A közgyűlés elfogadta a javaslatot.

A rendőrségi palota ügyében a tanács bemutatja a terveket. E szerint a palota a Kossuth-utcán épülne 680 ezer korona költséggel. A tanács javasolja a tervek elfogadását — a költségekre vonatkozólag függő kölcsön felvételét javasolják. — A részletes tervek is elkészítendőek.

Freund Jenő dr nem tartja célszerűnek, hogy a mérnöki hivatal bizassék meg az építés vezetésével. Azt ajánlja, hogy a tervező építész bizassék meg.

Rostás István beszél a tervezővel, aki hajlandó az építés vezetését elvállalni 15 ezer koronáért.

Aczél Géza amellett szól, hogy a város építész bizassék meg, bár semmi kifogása sincs a tervező ellen.

A közgyűlés a tanács javaslatát fogadta el. Ezzel a közgyűlés véget ért. Ma folytatják.

Borzalmas tűzhalál Nagykarolyban.

A beteg ember vége.

Rettenetes halált halt Nagykarolyban egy szegény, beteg földmivelő. Borzalmas tűzhalállal mult ki a magával tehetetlen ember, aki amugy is hosszabb ideje már, hogy betegeskedett s az élete egyáltalában nem volt valami rózsás.

Bánya János nagykarolyi földmives két évvel ezelőtt ágyának esett. Sorvasztó kór lepte meg és az eddig életerős, egészséges ember napról-napra fogyott, mint a gyertya. Hiába való volt minden orvos, a legdrágább gyógyszerek, Banyá Jánosba nem lehetett többé új életet, friss egészséget önteni. A kór, amely megtámadta — szívós volt és kipusztíthatatlan. A szegény földmivelő munkaképtelenné lett, ő és a felesége abból tartották fenn nyomoruságos életüket, hogy az asszony dolgozni járt.

Bejáratos volt házakhoz és mosott, vasalt és másféle házteendőket végzett. Sovány díjazása mellett mindent kapott valami keveset enni is, de a jó asszony hazavitte a finom ételeket beteg urának. Nem lehet tudni, hogy hátha attól jobban lesz. Ő maga pedig szalononán és száraz kenyeren élt. A fő az, hogy beteg férje legyen becsülettel ellátva.

Kora reggeltől késő estig dolgozott a szorgalmas asszony és egyedüli vágya csak az volt, — hogy a férjét még egyszer egészségesnek lássa.

Tegnap reggel az asszony megint korán indult el hazulról és ment a munkába. A férje, a beteg emberről otthon maradt, az ágyban fekve. Mielőtt Banyáné elment hazulról, tüzet gyújtott a kályhában és meghagyta férjének, — hogy ne hagyja kialudni a tüzet, mert hozzák majd a tejet, és azt fel kell forralni. Az asszony elindult, a férj pedig — néhezére esett ugyan — szorgalmasan rakott a tüzre.

Megjött a tej és aBánya János megint lejött az ágyról és a tüzre akart tenni. És ez volt a veszte. Amikor kinyitotta a kályhá ajtaját, kihullott egy csomó parázs és a földmives ruhája tüzet fogott. Rémes pillanatok következtek. A tehetetlen ember, akinek alig volt jártányi ereje, ijedte nékezte tépni magától a ruhát, de hiába. A láng gyorsan harapódzott tovább és Banyá János az okozott füsttől elszédült és a földre zuhant. A vézna, gyege mellű ember hiába kiabált segítségért erőten hangját senkisésem hallotta meg.

Bánya Jánost annyira összeégették a lángok, hogy rövid néhány perc alatt meghalt. Ez reggel kilenc óra tájban történt. És a szerencsétlen földmivelő teteme így feküdt egészen addig — amíg késő este a felesége hazajött. — Senki sem tudta a szomszédok közül, hogy a szűk lakásban, ahol Banyáék élnek, milyen szomorú tragédia játszódott le.

A szegény asszony, amikor holtra fáradtan hazatért a munkából és benyitott a szobába, borzalommal megrátrált. Irtózatosszag csapta meg az orrát és rémes látvány tárult a szemé elé. A férje, a beteg, nyomorék ember ott fedüdt elterülve a szűk szoba piszkos padozatán. — Teste tele égési sebbel, bajusza lepörzsölve. Banyáné az első percben azt sem tudta, hogy mitévő legyen. Ráborult a férje holttestére és jajgatott, zokogott. A nagy lármára bejöttek a szomszédok és alig tudták megvigasztalni a szerencsétlen kétségbeesett asszonyt, aki egész idő alatt velőtrázoan sikoltott és tépte a haját.

Plágium vádja egy költő ellen.

Richard Dehmel és Balázs Béla.

Volt Nagyváradon egy irodalmi társaság, a «Holnap», amely nagy lármát csapott s azután csendes kimult. Ennek az irodalmi társaságnak tagja volt Balázs Béla költő, polgári néven Bauer Herbert, aki polgári foglalkozására nézve tanár Szegeden. Balázs Béla nem kellett valami nagy feltűnést a Holnaposok között, de közéjük tartozott, mert nagyszerűen tudta Ady Endrét — hogy irodalmi műszóval éljünk — utánérezni. Emiatt Ady Endre csipős hangú cikkben hessegette el magát az utánézőket legfőként Balázs Béától, aki azonban nem nehezelt meg Adyra, s őt egy versében megizente Ady-nak, hogy dacára a dacarándóknak, mégis őt vallja mesterének, amibe Ady kénytelen-kelletlen beletrődött, miután sem neki, sem a magyar irodalomnak nem volt és nincs is hasznára, hogy Balázs Béla kit vall mesterének.

Most azután bajok lettek Balázs Béla után-érzéseivel. Rudas Zoltán a Hódmezővásárhelyen megjelenő «A Jövendő» című szépirodalmi és kritikai folyóirat legutóbbi számában, kerekben azt állítja Balázs Béláról, hogy egy versét Richard Dehmel-től, a németek híres poétájától plagiálta. Rudas Zoltán szösz szerint ezeket írta Balázs Béláról:

Balázs Béla a most divatozó intellektualizmusok dédelgetett kedvence, már szinte irodalmi hírnévre tett szert. Kultüemberek már egészen kívülről tudták a nevét és szó volt arról is, hogy műveit elolvassák. Amióta a «Kékszakállu herceg» révén sógorságba került Maeterlinckkel, mint új irány vezérét emlegették a hazai lekszionok. Mondották, hogy szenszibilis, karriérszerű tónusokkal hat és hogy ő szitta be leginkább a dekadens nyugat művészetét.

A napokban rájöttem, hogy ez igaz, mert például egys zép Dehmel-költeményt egészen átszitt. Méltánylást érdemlő figyelemmel és technikával lefordította Dehmelnek «Chinesische Trinklied» című költeményét, alája azt írta hogy Balázs Béla, föléje meg, hogy LI-TAI-PO DALA és a magyar irodalom megint gazdagabb lett egy verssel.

Arról azonban elfeledkezett, hogy más is olvas ezen a barbár Magyarországon Dehmel-költeményeket. És minden sovínizmusom dacára sem tudom magammal elhitetni, azt, hogy ezt az eredetinek feltüntetett költeményt Dehmel előbb magyarul olvasta volna, miközben úgy tett, mintha nem is tudna magyarul és aztán megírta szépen német nyelven.

Mindenesetre el kell azonban ismernem — Bauer Béla, akarom mondani Balázs Herbert nagyfokú kulturáltságát, de azért szerény tehetőségemhez képest igyekezni fogok, hogy ezentul lehetőleg eredetiben olvassam el verseit.

SZINHAZ.

Ma este A) bérletben:
KIS KÁVÉHÁZ.

HETI MUSOR:

Szombaton: Kis kávéház, vigjáték. A) bérlet.

Vasárnap délután: Gésák, operett. Mérsékelt helyárrakkal.

Előkészültre kitűzték: «Kínályszöktetés», operett. Ujdonság. — «Trenk báró», operett. Ujdonság.

A kis kávéház. A francia vigjátéki recipék szerint készült «A kis kávéház» c. három felvonásban gyönyörködhetett tegnap este Debreczen színházbajáró közönsége. Színházbajáró közönséget mondunk azért mivel a premierek publikumából vajmi kevesen vettek részt a tegnapi előadásban. Ha «A kis kávéház»-at boncolgatni takarnánk, csak ugyanazt mondhatnánk el róla, amit mára is sokféle alakban megírtak a francia vigjátéki sablon szerint készülő darabok-

ról. Meg van a kaptafa és aztán a drámaírósuszernek a feladata, hogy minél tetszetősebb vigjáték-cipőt formáljon rá. «A kis kávéház» sem rosszabb, sem jobb az ilyen tucat számra termelt vigjátékoknál, amelyek kitűnő exportot képeznek. Még a debreczeni közönség is bevesz egy nehányat ebből a fajtából. A színtársulatunk meglehetősen készütséggel mutatta be a darabot. Sikerült alakítást nyújtottak: Kassay, Ligeti, Székely, Kelemen és Bérczi; különösen ki kell emelnünk Deésyt, aki valósággal excellált az este, Császár Kamilla, Vajda Ilonka és Fabiny Felicia is hozzájárultak az este sikeréhez. Vegül csak azt bátorokodunk megjegyezni, hogy elég volt már a francia vigjátékokból és Zsüli ráadhatná arra is a fejét, hogy legalább a szerző vége felé részesítsen bennünket egy pár kasszus bemutatásban és reprisben.

(—)

Kis kávéház. Ma este kerül színre másodikszor a Kis kávéház vigjáték ujdonság.

Márkus Emília vendéggátéja. Márkus Emília a Nemzeti Színház kiváló művésznője vasárnap a Boszorkány színpadon Zoraja szerepét játszotta, míg hétfőn a Kaméliás hölgyben a címszerepelt. A kiváló művésznő endvégjátékaira az igazgatóság a helyárrakat 25 százalékkal felemelte. A vasárnapi Boszorkány előadás teljes bérlet-szünetben, a hétfői Kaméliás hölgy bérletben kerül színre. A bérletek a helyárrak eléréséig érinti.

Vasárnap délután. Vasárnap délután térésekkelt helyárrakkal 3 órai kezdettel a Gésák kedvelt s népszerű operett kerül műsorra. A szép zenéjű operett a délutáni előadásban is elsőrendű szereposztással kerül színre. Jegyeket a színházi pénztár előre árusít.

Aki gyorsan akart meggazdagodni.

Dudás Gábor gazdálkodik.

Szegény ember volt Dudás Takács Gábor s a banki erdőben vágta különben a fát. Egy-általában nem volt innyére ez a szegénység és oksat gondolkodott azon, hogy miképen lehetne és lehetőleg gyorsan meggazdagodni.

Miután belátta, hogy a mint mondani szokás, hogy tisztességes módon nem fog tudni boldogulni, illetőleg nem tud hamarosan meggazdagodni, egy igen radikális módra határozta el magát.

Egy éjjel belopódzott ugyancsak az ottani erdőben lakó Forró Sándor házában, a kiről mindenki által tudott dolog volt, hogy nagy vagyonnal reandélkezik.

Dudás akkor loppódzott be a házba, amikor tudta, hogy Forró apja Debreczenben tartózkodik. A lakásban aztán egy fiókból három ezer korona készpénzt magához vett Dudás, azonkívül még vagy ötszáz korona értékű aranyeműt.

Tehát egy nap alatt így gazdag emberré vált Dudás azon a pénzen, amit ellopott s azon az aranyeműn, amit értékesített.

Forró nagy megdöbbenéssel konstálta másnap a rablást, feljelentést is tett, de minden eredény nélkül indult és meg és folytatódott a nyomozás.

Dudás Takács Gábor azonban nem pazarolta el könnyelműen a pénzt, egyszerűen egy kis házat épített magának az erdőben, tehenet vett s szekeret vett és gazdálkodni kezdett először kicsiben, aztán mind inkább nagyobb mértékben. Ugyannyira, hogy az ismerőseinek, de Forrónak is feltűnt, hogyan szedte meg magát és hozzá ilyen rövid idő alatt Dudás.

Mindinkább gyanusabb-gyanusabb lett a dolog, faggatni kezdték Dudást, aki határozatlan válaszokat adott. Végre is egy valaki feljelentést tett a rendőrségen, akik aztán nyomozni kezdtek és a nyomozásnak a következménye az lett, hogy kisütötték honnan vette Dudás a pénzt, illetve, hogy meglopta Forró s így Dudást tegnap letartóztatták és át is hozták rá az itteni ügyészséghez.

Katinka grófnő regénye.

Baleset vagy öngyilkosság?

Andrássy Gyula gróf volt belügyminiszter tizenéves mostohaleánya, Andrássy Katinka grófnőt tegnap délelben a Maárgit-rakpart 7. sz. palotájában átlőtt a levelel találták szobájában. A fiatal grófnő, mint az most már kétségtelen megállapítást nyert, öngyilkosságot kísérelt meg. Tegnap a család el akarta titkolni az esetet, de mert az nyilvánosságra került, azért a rendőri sajtóirodával balesetnek igyekezett feltüntetni a grófkisasszony romantikus tragédiáját.

Andrássy Katinkát férjhez akarták adni. Egy mágnásifut szemeltek ki élettársul, a kit Mazonban a grófkisasszony nem szeretett. Mázhoz húzta a szive. És mert hiába érvelt a sziv szavával, az érdek, a hagyományos szokások vele szemben állottak, legyűrték a leánysziv ábrándjait és bekövetkezett a katasztrófa.

A grófkisasszony buskomor lett. Hetek óta visszavonult életet élt, sirt, könyörgött és amikor látta, hogy a könyvek nem váltják meg a nagy boldogtalanságától, a halált választotta.

Sejtették, hogy Katinka grófnő sőtét tervekkel foglalkozik, öntették, soha magára nem hagyta és ma mégis kisiklott a nagy figyelés alól.

Délelőtt autómobilon a pesti oldalra hajtatott. A Múzeum-köruton egy fegyverkereskedésben tizenhat koronáért revolvert vásárolt, megöltötte és hazaront.

Amikor a lépcsőházban az első emeletre ért, a nagy fehér szárnyas ajtó előtt, amely mögött nem járhat tovább szenvedni, elővette a fegyvert, úgy találonra, a bal mellén, a szive fölé szorította a csövét aztán megnyomta a ravaszt.

Nagyot dördült a revolver, utána végigzuhant a márványon a mágnáskisasszony.

Rémült szaladgálás keletkezett, kis idő múlva pedig a comtesse a Fásor-szanaszatóriumban volt, ahol Herczel tanár nyomban megoperálta. A golyót, mely a hetedik borda közt hatolt át, eltávolították.

Tudósítónk érdeklődött Herczel professzornál a beteg grófnő állapota felől. A kiváló sebésztanár a következő felvilágosítással szolgált.

A beteg állapota kielégítő. Az éjszakát teljesen lázmentesen töltötte. Sebe lényegtelen. Hőmérséklet 36.8. A beteg pár nap múlva elhagyhatja a szanaszatóriumot.

Eddig van a grófkisasszony romantikus tragédiájának története.

Papp Elek csődje.

Közli a hivatalos lap.

A budapesti Schwartz-szanaszatóriumban elborult elmével éidegél egy megtört aggyagyan, akít kényrűleiből vett föl ingyenes betegnek az intézet vezetősége. Papp Elek volt országgyűlési képviselő ez, a nádudvari kerület volt dalás képviselője, aki darutollas pörge kalapban és zsinóros magyar ruhájában érdekes alakja volt a képviselőháznak.

Vagyonos, gazdag ember volt a nádudvari volt képviselő. Mintegy félesztendővel ezelőtt azonban paralitikus elmebaj lepte meg a magánosan álló öreg urat s éközben kifosztották vagyonából. Az Üllői-ut 112. szám alatt lakott és már annyias em volt, hogy megélhetett volna. Inasa tartotta lel a régi jó gazdát, aróg csak nyilvánosságra nem jutott siralmas állapota. A Schwartz-szanaszatórium ekkor felajánlott egy ingyenes helyet az elborult elméjű képviselőnek, aki most is ott él még a szanaszatóriumban, mint számlaras emberrons.

Most egy pillanatra ismét aktuálissá lett Papp Elek neve. A hivatalos lap egyik szomorú rovatában, a Csődök között akadunk rá, ahol a következő hirdetrény foglaltatik:

A budapesti kir. törvényszék mint csődbíróság közhírré teszi, hogy elmebetegség miatt gondnokság alá helyezett Papp Elek volt országgyűlési képviselő (lakik Budapesten, VI. ker., Üllői-ut 112. sz. alatt) bárhol található ingó — és Horvát-Szlavonországek kivételé-

vel — a magyar állam területén levő ingatlan javaira a csődöt a mai napon megnyitotta. Csődbiztosul dr. Jakab Zsigmond kir. törvénytudó jegyzőt, főreggondnokul dr. Wittchen Lajos, helyettesül dr. Schmidt Imre budapesti ügyvédek nevezte ki.

A Schwartz szálnai lakója nem tud már semmit arról a hirdetményről, s neki már mindent, akárhogyan kótyavetyélik el vagyonát, — anélkül még emberkorában kiforgatták.

Vesztegetési botrány a MÁV-nál.

Bűnügyi nyomozás főosztályosok ellen.

Titokzatos, nagyszabású vesztegetési ügyben nyomoz a budapesti ügyészség utasítására a fővárosi rendőrség bűnügyi osztálya.

Arról van szó, hogy a két fővárosi pályaudvart kitélepi és erre nézve tervek, költségvetések készültek a két üzletvezetőségnek. Mint-hogy magyaranyu kisajátítások is szükségesek lesznek, a terveket természetesen a legnagyobb titokban tartották, nehogy a spekuláció megnehezítse és kihatározza a reformokat.

Az élelmes telekspekulánsok azonban összeállították és elhatározták, hogy a két üzletvezetőség egy-egy főbb tisztviselőjét megkérnyezik és egy előkelő lipótvárosi ügyvéd útján, kinek intin: összeköttetései vannak az államvasutakkal.

Sikerült is egy főosztályos megvesztegetése. Ez a figyelmeztetést azzal vonta magára, hogy feltűnő módon tanulmányozta a kisajátításra vonatkozó aktákat, mindent lerajzolt, mindent lemérőlt és mert különben is hozzájáruló ember híreben állott, figyelni kezdtek és rájöttek, hogy az illető ügyvéddel és telekspekulánsokkal érintkezik, nagyon is rendezetlen anyagi viszonyait utóbbi időben teljesen rendezte. Erre bizalmasan értesítették az ügyészséget mely viszont a rendőrséget bízta meg a nyomozás díszkrét keresztülvitelére.

Ez idő szerinti annyi már bizonyos, hogy határozottan több magasrangú hivatalnok fog nyugdíjba menni a gyanúsított. máris meg van fosztva minden hatásköréről.

UJDONSÁGOK

Vasárnapi istentiszteletek. Református templomainkban 1912. évi március hó 31-én prédikálni fognak a következők: A Nagytelplombba prédikál tisz. Konrád Zoltán s.-lelkész, — ágendázik tisz. G. Szabó Gábor s.-lelkész, — Kistelplombba prédikál Szele György lelkész, — ágendázik Dicsőfi József lelkész, — Kossuth-telplombba prédikál Kényves Tóth Kálmán lelkész, — Ispótyai telplombba Uray Sándor lelkész, — Csapó-kerti iraházban Kovács János vallásoktató lelkész, — Horvok-kerti imaházba Boér Károly vallásoktató lelkész.

Kinevezések a városnál. A mai városi közgyűlés végén Domahidy Elemér főispán bejelentette, hogy Kölcsey Sándor tb. városi alügyész t. főügyész; Vásári András, Vass Károly, dr. Kiss Sándor k. vizsgálói gyakorlatokat tb. aljegyzékké és dr. Balla Bertalan k. vizsgálókat pedig tb. rendőrfogalmazóvá nevezte ki.

Rosszült az ügyvédi irodában. Egy nagy váradi ügyvédi irodában tegnap délután dr. Grósz Adolf hajduszoboszlói ügyvédet súlyos természetű baleset érte. Tárgyalás közben hirtelen rosszul lett és eszméletlenül bukott a földre. Régi szivbaja vett rajta hirtelen erőt. Dr. Grósz Menyhért s dr. Aufricht Ede orvosok jöttek telefonhívásra a beteg öreg urhoz, majd előkerültek a mentők is, akik az elaltatott ügyvédet a Waldmann szanatóriumba vitték. Állapota később némileg javult, annyira, hogy talán Hajduszoboszlóra néhány nap múlva hazautazhatik.

A horvátban Bécsben. CuvajEde horvát bán ma reggel Bécsbe érkezett. A bán először rövid látogatást tett gróf Khuen-Hédervary Károly miniszterelnökénél, majd Lukács László pénzügyminisztert kereste föl, akivel aktuális horvátországi ügyekbe hosszabb tanácskozást folytatott.

A déli sark fölfedezője Budapesten. — Amundsen kapitány, a világhírű norvég sarkutazó most van hazatérőben korszakot jelentő utazásából, amelyen a déli sarkot fölfedezte. — Amundsen hazájában már jelezte, hogy hazatérése után fölfedező útjáról felolvasásokat fog tartani az európai nagyobb városokban. A Magyar Földrajzi Társaság már jóelőre megteremtette a lépéseket, hogy a világhírű fölfedező Budapestre eljérjön. Amundsen kapitány már egy ízben járt Budapesten, mint a Földrajzi Társaság vendége, és felolvasást is tartott fővárosunkban.

Állami tisztviselők fűrdőkedvezménye. — Serényi Béla gróf földmívelésügyi miniszter elrendelte, hogy az állami tisztviselőket az állami gyógyfürdők az idén is kedvezményben részesítsék. A rendelet szerint XI—VII. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselők, nyugdíjasok és nyugdíjas tisztviselők özvegyei és hozzátartozói Herkules-fűrdőn, Vizaknán, Rankfüreden, Fenyőháznál, Tátralomnicon egy-egy szoba használatát egy havi időtartamra részben díjmentesen, részben pedig percent engedményekkel igénybe vehetik, csupán a takarításért kell naponta csekély díjazást fizetni. A miniszter rendelkezése folytán a fűrdő használata is díjmentes.

Botrány a kártyaszobában. Kevés vidéki városban dul annyira a kártyaszobavendély, mint Aradon. Az előkelő kávéházak különszobáiban hajnalig folyik a makkó és a baccart. — Az aradi rendőrség eddig elhanyagolta a hazárdjáték ellenőrzését, de most komolyan kezdődik az üldözés. Megtudta a rendőrség, hogy egy kis fizetésű állami hivatalnok néhány hónap alatt a különböző kávéházakban és társaskörökben 100 ötvenezer koronát nyert. Az a gyönyörű példa buzdítólag hatott és még jobban tombol a szenvedély. A «Városi kávéház»-ban, Arad legnagyobb nyilvános helyén, emeletet rendeztek be, hogy ott a kártyások kényelmesen «dolgozhassanak». — A rendőrség részéről Berecz Ferenc alkapitány, Hoffmann Győző rendőrhadmegy és Vida Vilmos rendőrfelügyelő ma hajnalban kezdték meg a kártya-razziák sorozatát. A «Városi kávéház» volt az első állomás. Ez a színház épületében van. Hogy a játékosokat meglepjék, a színház második emeletének vész-kijáratján mentek le a kártyaszobákhoz. Az ajtókat azonban zárva találták. Amikor a pincérek ajtót nyitottak, egyben gyorsan jelezték is belül a veszélyt. Amikor aztán a rendőrtisztek a termekbe jutottak, a kártyacsomagok a földön heverték és a vendégek a tavaszi időjárásról csevegtek. Vida felügyelő felszólította Milosovits Pál pincért, nevezze meg, kik és milyen játékot játszottak. A pincér megtagadta a felvilágosítást, mire a felügyelő rárohant és öklével addig verte a fejét, amíg a pincér elárulta a játékosokat, akiket aztán fölgyeeztek. A pincér most betegesen fekszik. — Vida ellen megindították az eljárást.

A szerelmes vénasszony furfangja. Resicán a legközelebbi napokban Lőrincz Anna hetven esztendősszony fog örök hűséget esküdni Zsorecz Demeter harminc éves oláh legénynek. A házasságnak pikáns előzménye van. Az öreg asszony szemet vetett a csinos legényre, aki azonban nem viszonzta érzelmeit. Erre az asszony ritka fortélyhoz folyamodott. Leányával, aki nem régen más állapotba jutott, beperelte gyermektartásért Zsoreczot, akinek soha nem volt viszonya a leányával. Zsorecz abba a kellemetlen helyzetbe került, hogy nem tudott védekezni és mivel fiát a pör kimenetelétől, belement az öreg asszony által ajánlott megoldásba. Ez pedig az volt, hogy a pört visszavonták és eljegyezték egymást.

Csak Mauthner-féle magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, szántó gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy az csak a magvak rováására és a vevők kárára lehetséges.

Utcai jelenet. Antal János Kisfaludy-u. 30. sz. lakos ismeretlen tettes ellen tett feljelentést, aki ő felé nyitott zsebkéssel szurást intézett az utcán, a kés azonban — szerencsére — csak a kaájtát szaggatta össze. A rendőrség nyomozza a támadó kilétét.

Leleplezett színházépítő. Arad város régen tervezett színházépítését meg fogja valósítani, mert a mostani színház használhatatlan. Egy hónappal ezelőtt Aradon volt Molnár Árpád berlini ember, aki a városi tanácsnak mint színházépítő mutatkozott. A városi tanácsnak mint színházépítő mutatkozott. A Versuch és Flottov berlini színházépítő cég megbízásából jött, úgy mond, kik Kauffmann Oszkár híres színházépítővel együtt olcsón föl akarják építeni az aradi színházat. Berlinből tegnap érkeztek meg a homlok- és tervrajzok. Ma Kaufmanntól levél érkezett a városba, amelyben kifejti, hogy Molnár nem ismeri. Versuch és Flottov csak színházi díszítők és neki egyáltalában nincs szándékában Aradra pályázni.

Kellemetlen levelek. Panaszkodtak a rendőrségen Erdy Jánosné Nyil-u. 37. sz. lakos, hogy a napokban különös leveleket kapott. Ezek a levelek mindenféle becsútséért kifejezésekkel voltak tele írva, amelyek az ő leánya ellen intézettek. A rendőrség most kinyomozza a levelek titokzatos íróját.

Öngyilkosság. Balaskó György debreczeni születésű utcaseprő ma öngyilkossági szándékból zsiros szódát ivott. Több mint egy éve betegeskedik ez az ember, azért követte el tettét.

Rendőri hírek. Kiss Gyula cipésztnonc megsekkent Klein Csapó-utcai mesterétől, de a vasuti őrség elfogta és előállította. — Kiss Lajos kereskedő panaszt emelt Kovács Gábor ellen, aki a szállított ucerlma árából elikkasztott nagyobb mennyiségű cseszget.

Törvénykönyvvel akart adót fizetni. Beállt legy tanyai ember a mezősegi adóhivatalhoz. Kérdik tőle: Na bátyám, mi járban van? Hát biz én adót fizetnék, felel hunyorítva a magyar. Na és mennyit akarna fizetni, kérdik tőle. Hát én csak két koronát fizetek, a többi pedig ezzel a törvénykönyvvel akarom leróni — szüre újjából már elő is vonszolta a kis adóügyi törvénykönyvet, melyből tudakos pófalva kezdte magyarázni, hogy ő 10 hold föld bérlete után csak két korona adót tartozik fizetni. — Az adóhivatalnokok ellenben felvilágosították az öregot, hogy e kérdéses § csakis azon hivatalnokok részére szól, kik fizetési illetménybe kapják a 10 hold föld bérletet. Erre a szürös atyafi felébredt, mivel több pénze nem volt, szegyenkezve távozott az adóhivatalból, magával vivén a törvény könyvecskét is, valószínűleg azon számítástól, hogy hátha idővel hivatalnoknak őt is kinevezik, s akkor még talán hasznát veheti.

Hymen. Debreczen városának egy köztestület- és szeretetben álló tagja, Boruss Mihály kamarai tisztviselő és hírlapíró ma vezeti oltárhoz Aszmann Viola nagyműveltségű urleányt. A polgári kőtést Oláh Imre állami anyakönyvvezető végzi, míg az egyházi szertartást Jánossy Zoltán ref. lelkész déli fél 12 órakor a ref. nagytemplomban. Ugy Aszmann Gyula állatorvost, mint Boruss Miskát számtalan jókívánságokkal üdvözölték.

Válság a Hajnal-Mutatóban. A Debreczen egyetlen orfeumának hirdett Hajnal-Mutatóban válság van. Távozni kénytelenek ezek a kitűnő erők, akik nap-nap után bebizonyították, hogy ismerik a közönség igényeit. Bezártnak a kapuk utánuk, hogy ismét kényilva, bejöhessenek rajtuk az ujonnan szerződött tagok, akik elsején kezdik meg működésüket. — Ismerve Hajnal tapintatos szervezkedését, hiszszük, hogy az új mûsor sem lesz a mostani kitűnő mûsor mögött, mely holnap tartja bucsuelőadását!

Elővirágból legizlésesebben
Ibolya v. rágcsarnokban

kötött bál és estélyi csokrok, szinpadi virágajándékok és koszorúk a legszebb kivitelben készülnek

Szent-Anna-utca 5. Tulajdonos: Hudák Béláné

— **Eltűntek.** A rendőrségnek bejelentették, hogy Debreczenből a mai napon eltűntek Klein Jenő 13 éves, sápadt, sötéthajú, szürke kabátot viselő fiú és Mezey Ilona 15 éves és Fekete Ilona 11 éves gyermekmenhelyi ápoltak. — A rendőrség mindnyájuk körözését elrendelte.

Forman nátha ellen

Hatása meglepő! Szelence ára 40 fillér

1913-ban meg lesz a kereskedelmi iskolák reformja.

Schack Béla főigazgató nyilatkozata.

A kereskedelmi iskolák reformjának kérdése már évekket ezelőtt előtérbe nyomult. Sok tárgyalás és ankét volt már ebben az ügyben a nélkül, hogy a reform a megvalósulás stádiumába lépett volna.

Hosszadalmas huza-vona után a kereskedelmiügyi minisztérium felhívta az Országos Ipari és Kereskedelmi Oktatási Tanácsot, hogy a tárgyalásokat lehetőleg még ebben az iskolai évben fejezze be és azokról tegyen írásos jelentést, hogy a döntés már a jövő évben meghozható legyen.

A kereskedelmi iskolák megreformálásáról és az ügy jelenlegi stádiumáról ezekben nyilatkozott Schack Béla — a kereskedelmi iskolák főigazgatója:

— A kereskedelmi iskolák megreformálásának gondolata már régen huzódó dolog. A tárgyalások a kultuszminisztérium kezdeményezésére ezelőtt hat-hét évvel indultak meg. A tárgyalásokat az Országos Ipari és Kereskedelmi Oktatási Tanács vezeti, amely mindkét miniszternek: ugyanint a kereskedelmi- és kultuszminisztereknek konzultatív közege. A tanács azóta folyton dolgozik a reformon. Minden csütörtök délután ülést tart, amelyen sorra veszi az egyes kereskedelmi tárgyakat. Jelenleg a jogi szaktárgyak vannak tárgyalás alatt.

— Nézetem szerint az előkészítő munka vagy a jelen iskolai év végén, vagy pedig a jövő év elején befejeződik.

— A reform célja az, hogy a kereskedelmi szakoktatást modernebbé tegyék és a tanulóknak megkönnyítsük a tananyag elvégzését. A tervek szerint a jelentősebb újítások ezek voltak:

1. A három éves kereskedelmi tanfolyamot négy évre osztanánk be.

2. A gyorsírás és a testgyakorlás kötelező tanítása.

3. A gépirás, mint rendkívüli tantárgy.

Ha a szakoktatási tanács letárgyalja az anyagot, a tárgyalás jegyzőkönyveit kinyomatjuk, és betervezzük a minisztériumnak, amely végleg határoz a reformban.

Az Országos Ipari és Kereskedelmi Oktatási Tanács munkájáról ezekben nyilatkozott egyik vezető tag:

— A tárgyalások tudvalevőleg már régebben folynak. Óriási anyaghalmaz gyűlt már össze. Reméljük, hogy a reform mielőbb megvalósulásra kerül.

Az Ipari és Kereskedelmi Oktatási Tanács különben a megkezdett ankétet rövidesen befejezi.

TÁVIRATOK.

Szerencsétlenség egy templomepítésnél.

Temesvár, március 29. A Torontálmegyei Módos községben az új templom építésénél nagy szerencsétlenség történt tegnap. Az egyik boltív beomlott és magával rántotta az állványokat. A szerencsétlenségnek hat munkás esett áldozatul, akik közül ketten agyrázkódást szenvedtek. A hat életveszélyesen megsebesült munkást beháztalták a módosi kórházba.

Mulatás közben.

Gyula, március 29. Öcsöd községben Izsó Sándor parasztiégény a korcsmában egy üveg bort rejtett a kabátjába. Társai észrevették; gungolni kezdték, mire Izsó revolvert rántott és Bánya Imre hatgyermekes családapára lőtt. — Bánya életveszélyesen megsebesült. Izsót letartóztatták.

Vilmos császár aggodalmai.

Lodonn, március 29. Goethals ezredes, a Panama-csatorna építésének vezetőmérnöke visszatért Berlinből Washingtonba. Elbeszélte, hogy Vilmos császár a kihallgatáson nagyon érdeklődött a Panama-csatorna építésének előhaladása felől s azt mondta, hogy jól erősítsék meg a csatorna partvidékeit, és jelentékeny haderővel lássák el, mert különben könnyen megeshetnek, hogy a Panama-csatorna amerikai fennhatóságát veszély fenyegetné.

Az Atlantice ellen.

Fiume, március 29. A kereskedelmi miniszter ez év elején rendeletet adott ki, hogy a magyar hajóstársaságok csak magyar állampolgárokat alkalmazhatnak hajóikon. Az összes hajóstársaságokt ejeszték ezt a rendeletet, csak egyedül az Atlantice nem, amelynek ma is angol gépészei vannak. A fiumei hajósok között most mozgalom indult meg ezeknek az anomáliáknak a megszüntetésére s a hajósok elhatározták, hogy a kormányhoz fordulnak az Atlantice megrendszabályozása végett.

Salonki féli.

Fiume, március 29. A fiumei dohánygyárban arra a felfedezésre jutottak, hogy a törökök mostanában rengeteg mennyiségű dohányt szállítanak Fiuméba, holott eddig alig tettek eleget szállítási kötelezettségeiknek. Tegnap ismét egy nagy rakomány török dohány érkezett az Osztrák Lloyd Melpomene gőzösén a fiumei dohánygyárba. Azt mondják, hogy a törökök félnék Szaloniki bombázásától s ezért szállítják el minél előbb félvilágos dohánykészletüket.

Leszavazták a nők választójogát.

London, március 29. Az alsóház a női szavazati jogra vonatkozó törvényjavaslatot 222 szavattal 208 ellenében elvetette. Az eredmény a női szavazati jog ellenségei körében nagy meglepetést keltett. Asquith miniszterelnök és Harcourt államtitkár a javaslat ellen szavaztak, míg Lloyd George kincstárnok és Grey külügyi államtitkár a javaslat mellett foglaltak állást.

Felszámol egy bank.

Három év előtt alakult itt 50 ezer korona apitőkével a Központi Bank és Váltóüzlet. A bank csütörtöki ülésén elhatározta, hogy felszámol. Nagyobb veszteségei nincsenek, mert a részvények az igazgatóság kezében vannak s remélik, hogy a z alaptőke felét meg tudják menteni.

Közgazdaság.

BUDAPESTI TŐZSDE.

ÉRTEK: Magyar hitel 862—863 — Osztrák hitel 655—657. — 4 százalékos koronajár. 89.60 — 89.65. — Osztr.-magy. államv. 734—735 — Jelzálogbank 491. — Leszán itóbank 551—552. Haza. Bank 306—306. — Magyar Bank 677—670. — Rimamurányi 22.25—243. — Salgótar-

jáni 726—426. — Közúti Vasut 796—796.50. — Városi Villamos 427. — Adria 513.

GABONA: (tíven kilogrammonként) Buza áprilisra 11.46—11.50. — Buza májusra 11.46—11.50 — Buza októberre 10.75—10.81. — Rozs áprilisra 9.99—10.02. — Rozs októberre 8.79—8.71. — Tengeri májusra 8.75—8.78. — Tengeri júliusra 8.70—8.73. — Zab áprilisra 9.80—9.82 — Zab októberre 8.39—8.41

BÉCSI ÉRTEK: Osztrák hitel 655.50. — Magyar hitel 881 — Osztr. magy. állv. 734. — Alpési 941.50. — Déli vasut 108.25 — Skoda 735.—

Szalámgyár Kecskeméten. Megírtuk a mi nap, hogy egy pénzcsoport Kecskeméten szalámgyár létesítését tervezi és hogy bizonyos konnexiók ügyében Kecskemét várossal tárgyalások vannak folyamatban. Az alapítók a városi tanácshoz benyújtott kérvényükben kijelentették, hogy budapesti és kecskeméti érdekeltséggel egyelőre 250 ezer korona alaptőkével huszfeoldozó gyárat és terménykereskedő-telepet létesítenek, ha a város a költségekhez hozzájárul. A városi tanács pénzügyi bizottsága — mint Kecskemétről írják — mostani ülésén foglalkozott a kérvénnyel és megszavazta a szükségelt kiterjedésű felket, továbbá az építkezéshez szükségelt téglát önköltségi árban, 40 darab részvény átvételét és 15 évre pótdadó-kezdményt. A gyár alapítói ugby tervezik, hogy az üzemet állandóan nagyobbítani fogják, az alaptőkét pedig feleremelik.

A vihar.

Orsz. eredetű fordítás: ROBERT OSZKAI.

Folytatás.

C — A lejtő! — kiáltott a gépész és egy pillanatra feléje fordította sápadt arcát... Az ordítás, nyögés és süvöltés között hangja alig hatolt Kotsajewhez, aki nem értette meg, csak kitalálta.

Es hirtelen úgy érezt, mintha az egész világ retteneies erővel kifordulna tengelyéből és lent, mélyen lent feneketlen szakadékba kezdene alászüppedni.

Vad rettegés ogtá el Kotsajewet, szemef szörnyű nagyságban emelkedtek elő és ugyanakkor értelmetlen, örüti gyönyörrel telt el; szeretett volna fűtyni, kiáltani.

Kinyitotta száját, de valójában maga sem tudta, vajjon kiáltott-e.

Halványárga tüzsávok cikráztak előtte.

Törött ablaktáblák csörömpölése hallatszott. Aztán valami megragadta kabátja szárnyánál és minden eltűnt előle, mint egy borzasztó álom. Fák, pocsolyák tűntek tova és a mozdony ismét nyugott és zákatolt.

— Hála Istennek, szerencsésen túl vagyunk! — mondta siralmasan a fűtő, aki egy farakás mögé bujt és levéve sípkáját, keresztet vetett.

— Nos, miért ne? Ki támadhatna gondolatlanul ellen? Miért ne hagyjam, ami történt, mikor én úgy akarom.

De csakhamar lehült.

Érezte, hogy ahhoz, hagyjen ebben a jogában és azt tehessen és gondolhassa, amit akar, — szüksége van arra, hogy azt szabadon ki is mond hassa. Ennek lehetetlen volta pedig egészen világosan állt előtte.

Ha képes volna erről világosan beszélni, csak azt kellene mondania, hogy valóban elmenekült a veszély elől és fűtyni mindenre. De ő titokban piszont el a veszedelmes helyről és folyton azon jártak gondolatai, hogy ezt a titkát ellepezze és így nincs más hátra, mint hazudni es...

Ez volt a gondolatkör, melyben forgott. — Szótájában, az ablaknál állt ezalatt és nem a világos, napsugaras utat nézte, amelyen mintegy nekitökélten mentek és utaztak az emberek hanem cipőinek szépen fénylő orrora pillantgahanem cipőinek szépen fénylő orrora pillantgatott. Folytatjuk.

Főmunkatárs

VOITH GYÖRGY

Amerikai Czipő
 Részvénytársaság

American Shoe Company Ltd.

Debreczen, Piac-utca 44.

Helyi, megyei és interurban telefon szám 10-85.

MEGNYILIK
e hó 30-án szombaton
délután 4 órakor

Elsőrendü amerikai czipő különle-
 gességek kizárólagos elárusítása.

Kérje képes árjegyzékünket.

Apró hirdetések.

Tíz azoig 50 fill., mindeu további szó 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Bütorokai, konyhaberendezéseket raktáron tart
Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8

GAZCSÓVEK különféle nagyságban eladók —
Bővebbet a kiadóhivatalban

CSIZMADIAMESTEREK FIGYELMÉBE! Csl-
részárba való erős papiros jutányos árban
kapható Darabos-utca 7 sz. alatt.

FIATAL gyermektelen házmester felvételtk Dara-
bos-utca 7.

Zongorázik ön? 3 korona havi előfizetéssel leg-
jobb és legújabb zeneműveket kölcsönöz Or-
szágos hangjegykölcsönző intézet, Andrásy-

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épületfa, deszka és cserépkereskedése

Wesselégyi-tér 6. sz. alatt

(Berta-gőzmalom mellett.)

Kartelen kívül, tehát olcsó árak.

Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét
nálam szerezzé be.

Neubauer János

sodronyműgyáros

a Stenczinger-ház lebontása miatt

irodahelyiségét és raktárát

✻ a gyártelepre helyezte át. ✻

Debreczen, Kétmalom-utca 4. sz.

.: HIDVÉGER ANTAL .: Foglalkozik
bank és váltóüzlete **az összes**
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz. **bankügyletekkel**
TELEFON 416. szám.

130 saját fiókraktár
a bél- és külföldön

*Elsőrangú
elegáns
és jutányos a
Turul-Cipő*

TURUL cipőgyár r.-t.

TEMESVÁR.

A monarchia legnagyobb cipőgyára.

Főraktár Debreczenben:

PIACZ-UTCZA 48.

Telefoa: 691.

.: Magyar Szabadalmazott Patkógyár Részvénytársaság .:
Telefon szám: 10 - 60. **DEBRECZEN.** Sürgöncim Patkógyár.

Csatornázási, vízvezetési és központi fűtési osztályunkat ajánljuk a
nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Osztályunk vezetésével egy kiváló szakférfiut biztunk meg s ugy
a legegyszerűbb, mint a legkényesebb igényeknek is megfelelő
munkálatok végzését felelősség mellett vállaljuk.

Mérnöki terveket és költségvetéseket díjtalanul készítünk. Nagy
raktárunkban hapható minden e szakmába vágó anyag és felszerelés.

Betongyárunk készít mindenféle drótbetétes ciseller és csömöszöit
csöveket, idomdarabokat, aknákat, kutgyűrűket, műveket, lép-
csöket stb. stb. Vállal minden e szakmába vágó munkálatokat.

.: Magyar Szabadalmazott Patkógyár Részvénytársaság .:
Iroda és üzlet: Hatvan-utca 53. szám. Telefon 811.

Gyártelep: Homokkert, Hid-utca 4. sz. Telefon 10 - 60.